

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/171/2012
Identifikačné číslo spisu:	4012200631
Dátum vydania rozhodnutia:	16.07.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:4012200631.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľa: D., bytom Z., proti odporcovi: Obvodný pozemkový úrad Nitra, so sídlom Štefánikova tr. 88, Nitra, za účasti: 1/ Slovenský pozemkový fond, regionálny odbor Nitra, so sídlom Za hydrocentrálou 6, Nitra, 2/ F., bytom Z., 3/ V., bytom M., obaja zastúpení navrhovateľom D., bytom Z., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia zo dňa 16. mája 2012 č. 2012/00118-1286/04-R-I., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 23Sp/88/2012-15 zo dňa 10. septembra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre, č. k. 23Sp/88/2012-15 zo dňa 10. septembra 2012 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporcu, uvedené v záhlaví tohto rozsudku, ktorým odporca ako príslušný správny orgán podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon“) v súlade s § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov rozhodol vo veci uplatneného nároku navrhovateľov tak, že navrhovatelia splňajú podmienky reštitučného nároku podľa § 3 ods. 1 písm. m/, pre zákonné prekážky § 6 ods. 1 písm. a/, d/ zákona im vlastnícke právo k nehnuteľnostiam po G. nepriznal a priznal im právo na náhradu v podiele 1/12 z nepriznanej výmery.

Krajský súd vo svojom rozhodnutí dospel k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný. K jeho námietke, ktorú uvádzal v opravnom prostriedku aj na pojednávaní, že správny orgán doposiaľ nerozhodol o žiadosti jeho právneho predchodcu V. zo dňa 28.12.1992, ktorou si uplatnil nárok v zmysle zákona č. 229/1991 Zb. vyhodnotil súd za právne irelevantnú, lebo z výsledkov dokazovania

pred správnym orgánom aj pred súdom, nebolo preukázané, že žiadosť žiadateľa nebola zaslaná v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb., podľa ktorého si oprávnená osoba uplatní nárok na pozemkovom úrade. Právny predchodca navrhovateľa adresoval list na Mestský úrad Nitra, kde žiadal o finančnú náhradu za nehnuteľnosť, ktorá mu bola vyvlastnená bez poskytnutia náhrady a Mestský úrad v Nitre mu oznámil, že za vyvlastnené nehnuteľnosti bola určená len náhrada v náhradnom pozemku z národného majetku v Nitre, ktorý mal byť poskytnutý na žiadosť vlastníkov, ak o pridelenie požiadali.

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom žiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky aby rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodovanie. Podľa jeho názoru krajský súd odignoroval skutočnosť, že reštitučný nárok bol uplatnený aj na pozemkovom úrade, čo jasne dokazuje pečiatka a dátum prijatia odporcu na žiadosti, ktorá bola adresovaná súčasne mestskému úradu a pozemkovému úradu. Krajský súd sa opierať aj o výpoveď zástupkyne odporcu, ktorá sa vyjadrila k nezaevidovanej žiadosti v tom zmysle, že nebola adresovaná pozemkovému úradu. Nedozevedel sa ale prečo nebola zaevidovaná, keď bola riadne podaná a opečiatkovaná. Navrhovateľ ďalej uviedol, že z obsahu žiadosti jednoznačne vyplýva, že ide o reštitučný nárok a keby pozemkový úrad žiadosť riadne zaevidoval, v danej veci by konal ako príslušný správny orgán. Ako dôkaz uviedol reštitučnú žiadosť Z., ktorého žiadosť tiež písal právny predchodca navrhovateľa Z. a tiež ho adresoval na tej istej žiadosti mestskému úradu a pozemkovému úradu a bola podaná spolu so žiadosťou Z. na mestskom úrade a pozemkovom úrade v ten istý deň. V jeho prípade ale došlo k vybaveniu žiadosti.

K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadrila zúčastnená osoba I/, ktorá uviedla, že odvolanie považuje za nedôvodné a má za to, že rozsudok krajského súdu je vecne správny a správne právne odôvodnený. Navrhovala preto napadnuté rozhodnutie potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16.07.2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie odporcu, uvedené v záhlaví tohto rozsudku, ktorým odporca ako príslušný správny orgán podľa § 5 ods. 2 zákona v súlade s § 46 správneho poriadku rozhodol vo veci uplatneného nároku navrhovateľov tak, že navrhovatelia spĺňajú podmienky reštitučného nároku podľa § 3 ods. 1 písm. m/, pre zákonné prekážky § 6 ods. 1 písm. a/, d/ zákona im nepriznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam po G. v k. ú. T. vedené v Pozemkovej knihe ako pk vl. XXXX, parc. č. XXXX, druh pozemku lúka v celkovej výmere 31.514 m², v podiele 2/36, nepriznaná výmera 1.750,78 m². Zároveň priznal navrhovateľom právo na náhradu po pôvodnom vlastníkovi G. v zmysle § 6 ods. 2 zákona, v podiele 1/12 z nepriznanej výmery 1.750,78 m² čo je 437,7 m², t. j. 145,9 m² každému. Ďalej vo výroku III. odporca uviedol, že oprávneným osobám sa v zmysle § 6 ods. 2 zákona prevedú bezplatne do vlastníctva iné pozemky do vlastníctva štátu, v primeranej výmere a bonite, v akej boli ich pôvodné pozemky, a to ak možno v tej istej obci, v ktorej sa nachádza prevažná časť pôvodných pozemkov, ak s tým oprávnená osoba súhlasí, alebo oprávnenej osobe sa poskytne finančná náhrada. Náhradný pozemok sa prevedie na oprávnenú osobu, ak jej bol rozhodnutím priznaný nárok na náhradu za pozemky, alebo za spoluvlastnícky podiel k pozemkom, ak výška takéhoto nároku predstavuje výmeru nad 400 m² a ak nárok na náhradu v peniazoch je väčší ako 165,97 €. Ak oprávnená osoba nespĺňa podmienky na priznanie nároku na náhradu za pozemky, náhrada za pozemky sa poskytne v peniazoch. Náhrada sa poskytne prostredníctvom Slovenského pozemkového fondu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal, či odvolacie námietky navrhovateľa sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a pripojeného administratívneho spisu ako aj spisu krajského súdu dospel odvolací súd k záveru, že závery súdu prvého stupňa vychádzajú z náležitým spôsobom zisteného skutkového stavu a správnej aplikácie príslušných zákonných ustanovení.

Z administratívneho spisu vyplýva, že predmetná nehnuteľnosť bola vyvlastnená podľa § 18 zákona č. 87/58 Zb. a § 47 vyhl. č. 144/59 Ú.v. pre Čsl. Štát v zast. KIÚ Bratislava - stredisko Nitra pre účely výstavby sídliska Chrenová II rozhodnutím Odboru pre výstavbu a vodné hospodárstvo MsNV v Nitre výst. 3244/1967-Bg/Lá zo dňa 11.09.1967.

Z administratívneho spisu ďalej Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že navrhovateľ a zúčastnené osoby 2/ a 3/ si podaním zo dňa 28.12.2004 na Obvodnom pozemkovom úrade Nitra uplatnili právo na navrátenie vlastníctva v zmysle zákona k pozemkom nachádzajúcim sa v katastrálnom území obce T., zapísané ako pkn. vl. č. XXXX, parcela č. XXXX, lúka v hone Alsórétek 3 ha 15 a 14 m², pod B/9a v 2/36 na meno G.. Pozemok prešiel na štát z dôvodu uvedeného v § 3 ods. 1 písm. m/ zákona na základe listiny č. výst. 3244/67, a to bez poskytnutia akejkoľvek náhrady. Oprávnené osoby sú dediči, vnuci po pôvodnom vlastníkovi G..

Ďalším podaním zo dňa 28.12.2004 žiadal navrhovateľ odporcu o poskytnutie informácie, akým spôsobom bola vybavená žiadosť zo dňa 28.12.1992 jeho právneho predchodcu Z., v ktorej o svoj reštitučný nárok žiadal odporcu ako príslušný pozemkový úrad a takisto mesto Nitra ako povinnú osobu, ktorá bola vlastníkom reštituovanej nehnuteľnosti a týkala sa rovnakej nehnuteľnosti ako podanie navrhovateľa a zúčastnených osôb 2/ a 3/.

Na tento list odporca odpovedal v tom zmysle, že sa u nich nenachádza zaregistrovaný reštitučný nárok podľa zákona č. 229/1991 Zb. na meno Z., ani žiadna pošta na uvedené meno, ani odpoveď, ktorá by po takejto žiadosti určite nasledovala. K predmetným pozemkom evidujú iba reštitučný nárok pod číslom 1286/04, ktorí si uplatnili vnuci pôvodného vlastníka, teda navrhovateľ a zúčastnené osoby 2/ a 3/. Na predmetnú parcelu je ešte uplatnený reštitučný nárok pod číslom 217/04-R, ktorý si uplatnili syn a dcéra pôvodného vlastníka. Následne navrhovateľ žiadal odporcu o vybavenie podania svojho právneho predchodcu zo dňa 28.12.1992.

Odporca rozhodol o reštitučnom nároku navrhovateľa a zúčastnených osôb 2/ a 3/ rozhodnutím č. 2012/00118-1286/04-R-I. zo dňa 16.05.2012. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovatelia - D., F. a V. sú vnuci pôvodného vlastníka G., ktorí si v zmysle zákona uplatnili u odporcu nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom. Správny orgán preskúmal predložené doklady, ktoré doložili a zistil, že pôvodným vlastníkom nehnuteľnosti bol G.. Nehnuteľnosť bola vyvlastnená rozhodnutím o vyvlastnení Odboru pre výstavbu a vodné hospodárstvo MsNV v Nitre. G. zomrel a nastupujú po ňom jeho deti Z., R., C. a U.. Z. zomrel a jeho právni nástupcovia sú jeho tri deti D., F. a V.. Odporca dospel k záveru, že navrhovatelia spĺňajú podmienky § 3 ods. 1 písm. m/ zákona prechod na štát, vyvlastnenie bez vyplatenia náhrady a klasifikoval túto skutočnosť v zmysle § 6 ods. 1 písm. d/ zákona. Odporca ďalej uviedol, že na predmetnú parcelu je uplatnený aj reštitučný nárok pod č. 217/04-R, ktorý si uplatnili syn pôvodného vlastníka U. a dcéra R. a reštitučný nárok pod č. 1449/04-R, ktorý si uplatnili vnučky pôvodného vlastníka F., V. a Y., dcéry C.. Keďže v čase prechodu na štát bol pozemok evidovaný ako lúka, k zmene kultúry na stavebnú plochu došlo na základe geometrického plánu a rozhodnutia o vyvlastnení, je splnené ustanovenie § 1 zákona, ktorý upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré tvoria poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond.

Zákon č. 503/2003 Z. z. podľa § 1 upravuje navrátenia vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu tak, že vlastníctvo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria:

- a/ poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria,
- b/ lesný fond.

Podľa § 2 ods. 2 zákona ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v tomto poradí:

- a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, ktorý nadobudol celé dedičstvo,
- b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,
- c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,
- d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,
- e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti.

Podľa § 3 ods. 1 písm. m/ zákona oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady.

Podľa § 5 ods. 2 zákona rozhodnutie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 vydá obvodný pozemkový úrad.

Podľa § 6 ods. 1 zákona písm. a/ zákona vlastníctvo k pozemkom alebo k jeho častiam nemožno navrátiť, ak pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby a právnickej osoby okrem povinnej osoby (§ 4 ods. 1).

Podľa § 6 ods. 1 zákona písm. d/ zákona vlastníctvo k pozemkom alebo k jeho častiam nemožno navrátiť, ak pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný.

Podľa § 6 ods. 2 zákona v prípade uvedenom v odseku 1 sa oprávnenej osobe prevedú bezodplatne do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu (ďalej len „náhradný pozemok“) v primeranej výmere a bonite, v akej boli jej pôvodné pozemky, a to:

- a) v prvom poradí v tom istom katastrálnom území, v ktorom sa nachádzal pôvodný pozemok alebo v inom katastrálnom území obce, v ktorej katastrálnom území sa nachádzal pôvodný pozemok,
- b) v druhom poradí v katastrálnych územiach obcí bezprostredne susediacich s obcou, v ktorej katastrálnom území sa nachádzal pôvodný pozemok, alebo
- c) v treťom poradí v okrese, v ktorom sa nachádzal pôvodný pozemok,

ak s tým oprávnená osoba súhlasí, alebo oprávnenej osobe sa poskytne finančná náhrada. Ak oprávnená osoba s náhradným pozemkom trikrát nesúhlasí, poskytne sa jej náhrada v peniazoch. Náhradný pozemok sa prevedie na oprávnenú osobu, ak jej bol rozhodnutím priznaný nárok na náhradu za pozemky alebo za spoluvlastnícky podiel k pozemkom, ak výška takého nároku predstavuje výmeru nad 400 m² a ak nárok v peniazoch je väčší ako 166 eur. Ak oprávnená osoba nespĺňa podmienky na priznanie nároku na náhradu za pozemky, náhrada za pozemky sa poskytne v peniazoch.

Podľa § 6 ods. 5 zákona pozemky, ktoré sa prevedú oprávneným osobám za ich pôvodný pozemok, poskytne Slovenský pozemkový fond, ak pôvodný pozemok bol súčasťou poľnohospodárskeho pôdneho fondu alebo spoločnej nehnuteľnosti, alebo ich poskytne správca lesného majetku vo vlastníctve štátu 23) (ďalej len „správca“), ak pôvodný pozemok bol súčasťou lesného pôdneho fondu. Finančnú náhradu za pôvodné pozemky, ku ktorým sa vlastníctvo nevracia a za ktoré nebol poskytnutý náhradný pozemok, poskytne Slovenský pozemkový fond podľa druhu pozemku v čase jeho prechodu na štát alebo inú právnickú osobu.

Podľa § 6 ods. 6 zákona oprávnená osoba môže vyzvať Slovenský pozemkový fond alebo správcu na vydanie náhrady do troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia obvodného pozemkového úradu. Vo výzve oprávnená osoba uvedie, či náhradu požaduje v peniazoch alebo formou náhradného pozemku. Slovenský pozemkový fond alebo správca je povinný do jedného roka od výzvy oprávnenej osoby jej ponúknuť náhradný pozemok. Po uplynutí lehoty na výzvu právo oprávnenej osoby na náhradu zaniká.

Podľa názoru odvolacieho súdu krajský súd správne potvrdil rozhodnutie odporcu. Preskúmané rozhodnutie odporcu bolo aj podľa názoru odvolacieho súdu vecne správne, správny orgán správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil.

K námietke navrhovateľa týkajúcej sa uplatnenia si návrhu právnym predchodcom V. zo dňa 28.12.1992 odvolací súd uvádza, že zo žiadneho z predložených spisov nevyplýva, že by žiadosť, aká sa vyžaduje v

zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. bola naozaj u odporcu podaná o čom nasvedčuje aj vyjadrenie zástupcu odporcu na pojednávaní na krajskom súde, pričom za takúto nemožno považovať „uplatnenie nároku náhrady za nehnuteľnosti podľa zákona č. 229/1991 Zb.“ na Mestskom úrade v Nitre, ktorá mala byť predložená Pozemkovému úradu v Nitre na vedomie. Táto skutočnosť však nebola predmetom tohto konania a svoje tvrdené nároky z tohto titulu mal navrhovateľ, resp. jeho právny predchodca uplatňovať zákonom stanoveným spôsobom v samostatnom konaní (prípadne aj v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy). Obdobne tvrdenia týkajúce sa uplatnenia si reštitučného nároku Z., uvádzané v odvolaní sú pre toto konanie irelevantné nakoľko sa týkajú iných účastníkov a iných nehnuteľností ako je tomu v tomto konaní. O nehnuteľnostiach, ktorých sa malo týkať uplatnenie si nároku právneho predchodcu navrhovateľa, bolo už odporcom rozhodnuté, preto požiadavku navrhovateľa, aby bolo o tých istých nehnuteľnostiach opäť rozhodnuté, súd nepovažoval za dôvodnú a opodstatnenú.

Námietky navrhovateľa uplatnené v odvolaní neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorý sa v dôvodoch svojho rozhodnutia dostatočne vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa uplatnenými v opravnom prostriedku. K ich vyhodnoteniu nemá odvolací súd žiadne výhrady a pre ich správnosť na ne v podrobnostiach odkazuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 OSP ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 246c a 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 OSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.